

Motion till riksdagen 2022/23:550

av **Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)**

Översyn av dagens narkotikalagstiftning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och se över den nuvarande narkotikapolitiken beträffande kriminalisering av eget bruk och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En rapport från EU:s narkotikabyrå (EMCDDA) har slagit fast att Sverige under 2018, som är det senaste året som man gjort en undersökning, hade 81 narkotikarelaterade dödsfall per miljonen invånare. Dessa siffror gör att det i Sverige avlider fyra gånger fler än EU-genomsnittet och därmed placeras vårt land högst upp på listan över narkotikadödlighet i Europa – trots att antalet dödsfall minskat sedan året innan.

Sverige sticker också ut i ett europeiskt perspektiv då narkotikalagstiftningen är förhållandevis tuff även mot brukare och inte bara mot distributörer och producenter av illegala preparat. Narkotikapolitiken i Sverige har ett starkt stöd över politiska partigränser och det finns en förhållandevis stark samsyn rörande lagstiftningen också bland allmänheten. Kritikerna till nuvarande lagstiftning menar dock att den tuffa lagstiftningen också är en bidragande orsak till de höga dödstalen, då människor i behov av hjälp kriminaliseras för sitt missbruk.

Att detta perspektiv har lyfts fram är inte särskilt konstigt. Nya droger dyker hela tiden upp i samhället, och drogproblematiken blir i många fall allt mer komplicerad. Vi har sett hur nätdroger kommit som en blixtn från klar himmel. Vidare såg vi konsekvenserna när exempelvis Spice kriminaliserades då marknaden som en konsekvens plötsligt öppnades för ännu farligare droger, vilket innebär att kriminaliseringen inte enbart var av godo.

Det är av stor vikt att personer med god kunskap kring dagens problem sätter sig ned och går igenom de nuvarande utmaningarna så att också nuvarande arbetsmetoder och lagstiftning hänger med i utvecklingen. Vidare bör alla åtgärder vägas emot varandra, i syfte att dels kunna agera emot den organiserade brottsligheten och dels skydda utsatta

som fastnat i missbruk eller deras anhöriga. Mot bakgrund av detta var det välkommet att riksdagens socialutskott i februari 2020 tog ett stort steg i rätt riktning genom att enat fatta beslut om att tillsätta en utvärdering av narkotikalagstiftningen samt en skrivelse som syftar till att slå fast en nolltolerans och en nollvision kring narkotikarelaterade dödsfall. Utvärderingen kan bidra till att få fram en politik som faktiskt främjar evidensbaserad vård och behandling samtidigt som den hjälper till att avstigmatisera beroendesjukdom. Därmed kan det öka chansen för människor som fastnat i missbruk att få den hjälp de behöver, innan det är för sent.

Vad som dock saknas i utvärderingsfrågan från socialutskottet, till följd av att frågan snarare rör justitieutskottets arbete, är det om själva kriminaliseringen av det egna bruket (som drevs igenom 1988) och vilken positiv eller negativ effekt rådande lagstiftning har på samhället, inte minst då det rör så kallade lättare droger. Denna fråga är en obestridligt viktig del i en utvärdering, just då den delvis är Sverigeunik eventuellt, vilket kan förklara varför Sverige sticker ut. Mot bakgrund av detta bör lagstiftningen som rör kriminaliseringen av det egna bruket utredas och jämföras med hanteringen av missbruk i andra länder.

Markus Wiechel (SD)

Alexander Christiansson (SD)